

**Sermones prestantissimi viri Ro|berti de Litio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxij. vi. no.Maij.

Feria sexta: de co[n]ditionib[us] q[ue] requiruntur in oratione. Ser. xx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Feria. VI. post diem cinerū.

ad iumenta ipsa et medicamenta torneta sunt: ut homines a penaz exilio penaliter eruant auxilio. Et licet i psata auctoritate multa dixerit Aug. propter quod nullus vivere securus debet nisi quod fidit in deo. Nos tamen diebus nostris tam vidimus eum nolle quod merito fatuus reputari posset qui per orationes ad dominum auxiliū non fugit. Zepozegna nāqz iabilei anno domini. 211. ccccl. regnante Nicolao. v. pontifice maximum hora. xxiiij. cum ingēs multitudine populi eūtis et redentis congregata esset apud pontem sub castro sancti angelī: adeo intra lese existentes ibi compresi sunt ut illis exceptis quod in flumine cadentes submersi sunt ducentorum et septem hominum suffocatoꝝ in ponte pedito corpora sunt inuēta. Ep̄ Alfonsi regis aragonie et virtutisqz sicilie ex nocturno et repente terremotu in ciuitate Neapolitana: alijsqz ciuitatibz regni et terris ruetiibz ex improviso domibz et edificiis multa milia hominum pīere. Anno domini M. ccclv. in dñica de passione in ciuitate Venetiaz p̄ter mox in lacum illis nauicule plurime submerse sunt: multisqz vtriusqz sexus pariter naufragiū passis. Non et ego ep̄m Vincen. q̄ mosiu caniculi sui quē in camera detinebat: post quadraginta dies in rabiē versus extinctus est. Non ego nō vnu sed plures quos fulgur de celo venies ex improviso vita priuauit. Vidi tot et tanta pericula quod n̄ illa enumerare vellem logissima pfecto tempore spacia occupare. O vita labilis: o vita immensabilis periculis circūdata: o vita misera et laboriosa in qua nullus securus esse potest non propter divitias: non propter celstū dñis gradus: non propter amicos copiam: non propter acutā prudētiā. Hoc unus nobis dī esse singulare refugium ut orantes recurramus ad deum. Tertio idiget boies a deo adiuuari quantū ad bona ipsalia sperrāda quod esti tanqz pncipalitatem non sint. ut Aug. inquit ad probū. postulari tamen pnt tanqz qdā admimicula quibus adiuuatur ad tecēdū ad beatitudinem inquātū. s. p ea vita corporalis sustentat: et inquātū nobis organicae deserviāt ad actuos virtutū: ut etiā pbs dicunt in. i. eth. Lētatio eternā oravit p laetitiae pueri et exaudita est. Accedamus ergo et nos cum ipso orantes deū omnipotente et omnibus insisteres: ut dignet nobis salutem anime: deinde si ei placuerit et corporis impartiri: concedens hic grām suā et in futuro glām. Amē. ¶ Feria sexta post diem cinerum: de p̄ditionibus quod requirunt in orationibus ut debito modo fiant. Sermo. ii.

Rate. Verba

sunt dñi nostri iesu Christi in euangelio hodierno. Mat. v. c. Puto multos ex his quod audierūt cōfide rauerūt diligenter ea quod dixim⁹ in sermone precedēti ita deliberasse decetero feruentius solito orationi vacare. Sed scire vellere qualiter orandum est ut oratio ipsorum non sit inanis et infructuosa. Eapropter hodierna die de mō orationis aliqua et quidē necessaria declarare curabo. Nā audiūim⁹ Christi saluatoris in vībis in themate allegatis ad orationē nos exhortātē: ut ego voci eius promptiore asp̄nusquisque parcat et obediat: tripliē modum in oratione obseruantur ostēdemus.

Primus modus dicit expressionis. Secundus modus dicit attētioni. Tertius modus ordinatiōis.

Qualiter in oratione necessaria est vox lis expressio ut in pluribz: et quare non sufficit orare tamen mētāliter. Capm. i.

Primus modus quod se uādus est in oratione dī expressionis quod dī orās exprimere voce quod gerit in corde. Sim illud p̄s. cxl. Vōce mea ad dñm clamaui: vōce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in cōspectu eius orationē meā: et tribulationem meam ante ipsum pronuncio. Et Mat. vi. Christus docuit oratōres vōce dicere: Pater noster tc. Et ad

inflammantū fidelium corda que rerum varietate satis mouent sancta ecclesia ultra orationē dñica hymnos: psalmos & alias diuinā laudes i officijs in quibus oratur deus statuit decatari. Sed cōtra hoc argui pōt̄ oratio nō debet esse verbo aut voce expressa. Sunt ad hoc auctoritates sanctior̄ doctor̄. Unde Amb. lib. de sacris. Qn̄ oras inquit noli verbis clamare. Et glo. Matth. vi. In fide interiori oratur deus: non strepitu labior̄: sed deuotione virtutis. Et Psalmodus lib. de summo bono. Oratio cordis est: nō labior̄. Nō enim vba depacaris deo: attendit: sed orantis cor: inspicit. Et Aug. in li. de sermone dñi in mōte. Vos aut̄ cum oratis introite in tabernacula vestra: que sunt ipsa corda. Et iterū ibi dem ait. Laudendū est ostiū. i. corpora li sensu: resistendū: ut oratio spiritualis dirigatur ad patrem que fit in hymnis cordis vbi pater orat in abscondito. Et iterū ibi. Agere debemus apud dñm: nō verbis sed rebus quas aī gerimus cuius deuotione pura et simplici affectu. Et Aug. ad Probū. Multū loqui in orando est rem necessariā superfluis agere verbis. Et Grego. Clericiter orare est amaros in cōpūctione gemitus nō cōposita vba resonare. Ergo h̄m tantoū doctor̄ docimēta nō videt in oratione vox fore necessaria. Rēspōdēt ad hāc difficultatem tollendam. Alexā. de ales iii. iiiij. volumine summe. q. xl. mē. ii. in diuersis ar. t Rich. in. iiiij. dī. xv. ar. iiiij. q. v. t Cho. q. ii. q. lxxxiiij. arti. ix. q. duplex est oratio. Q̄ huma est cōis que. s. fieri habet per ministros ecclesiæ in persona totius populi qui ad horas d. cendas obligantur: ut in. c. psbyter. et de cele. mil. Et talis oratio debet innoverescere populo pro quo offerit ut excite ad deuotio nē. Ideo clerici qui obligant ex statuto ecclesiæ et religiosi qui tenent ex yoto regule aut statuto et vigore dicere horas: debet illas voce exprimere et si qn̄ continget ut extra choix p se illas psoluat tamen debet verba proferre; ut ipsi salter

intelligant qd̄ loquuntur et vbi prius cō dolentes. reprehendunt illi qui sincopis zando et sine deuotione diuinū officia celebrant. Q̄ Secunda est oratio singularis. s. que offertur ab hoīe in quantus est singularis persona: sive oret p se: sive p alio. Et quis nō sit necessariū tam orōnem esse sensibili voce: tñ vox et adiungitur tripli ratione.

Pumo rōne deuotionis excitāde.

Sicdo rōne reuerētie exhibēde.

Tertio rōne affectionis explicāde.

Q̄ Primo rōne deuotionis excitāde: vt sc̄ per vocē et verbō sonum cor excite ad deum magis timendum: colendum: diligendum: sive desiderandū. Ex quādam enim naturali vniōne anime ad corpus motus corporis diuersimode animae affectiones excitant et affectiones aie marime si sint fortes diuersas mutationes faciunt in corpore. Ideo cum qn̄q̄ et quasi sepius contingat q̄ orare volentes: et ppter pōdus cornis et ppter occupationes seculi: et ppter diaboli tentamenta: mētem habeat aridā: infida debilitē: et de deo parū cogitantem: aut certe nihil adiungenda est talium orōni vox vivā: in qua nominatur magnus et excelsus bonus: pius: clemens: misericors: et h̄mōi. ut p̄ talē plationes eu: gilent quasi sensus interiores. Ideo dico de genuflexionibus: de pstratiōe ad terrā: de rōstonib⁹ pectoris et alib⁹. Nō indiget his q̄ oīm corda scrutat et vident: sed ide fuit ut p tales motus gestus corporis: corpori mētis erat: et mēs magis inflamata efficacius p orōne vniat deo. Q̄ Sicdo adiungit vox orōni rōne reuerētie exhibende. vt sc̄ deo reverentiaz impendamus nō tm̄ cordes sed etiā lingua: qn̄vt ait Job. Damas. in. iii. li. q̄ ex dupli natura compositi sumus intellectuali: scilicet et sensuali duplēcē honorem debemus deo offerre: sc̄ spiritualem et corporalem. Si tame in casu adeo quis esset in contemplatione pfectus q̄ vocalis orō remitteret in teriore sermone: tñc nō esset vocaliter

Feria. VI. post diem cinerum.

orandum oratione singulare. Tertio ad iungit vox oroni ratione affectionis expli cande. Nam ex abundaria cordis os loqui tur: ut dicitur Mat. xii. Quicquid ita feruer in terius aia itaque inflammat in dei amore: aut humiliat in eius timore: aut obliga tur in eius recordatione beneficiorum: Quia quasi vim patiens in verba propria pere cogitur. Sicut legitur de beato Fratre Leo: quem semel audiuit beatus frater Leo eius socius et confessio per longum spacium in oratione eleuatum a terra clamante et dicente: Quis es tu et quia sum ego. Et dum hec eadem verba sepius replicaret suspirabat: lugebat: et totus videbatur licet castus amore. Nam ut ipse postea interro gavit eum fratre Leo predicto quod cum eriploa uerat retulit predicta verbo: id sic dixisse quoniam in corde suo tam profunda versabatur sui cognitionis sue, et parvutatis et de magnitudinis a quo ipse parvulus et minimus tam copiosa beneficia suscepserat: sperabatque se ueriora suscepturne quod ex vehementia animi cum admiratione deus compellebat laudare et benedicere dicendo sibi. Quis es tu deus meus quod nullo insidies in quo es oportet bonum: et quia sum ego quod nihil boni habeo nec habere possum nisi tu deus meus dederis: quis es tu qui te ipsum eritis mihi dare promittis. Et multa alia bulliebat in corde eius propter quod verba predicta ingeminabat. Quis dominus Ber. miles et doctor de assilio quod fuit pri mus quem scimus Frat. traxit ad xpum ante quem mudi reliquias inuitasse quod dabo in domo sua pauperem fratrem. Cum in prima vigilia noctis obseruasset cum quid faciebat: audiuit eum in oratione positum cuius suspirans et lacrymis sepius replicante. Deus meus et oia: deus meus et oia. In quibus verbis ut ipse postea declarauit dominus Ber. profundissime contemplatio baat excessum maiestatis divine et infinitam bonitatem summum dei.

Quod in oratione necessaria est attentio secundum vim prime intentionis: et qualiter hunc modo oratio est fructuosa licet non sit per omnia intenta. Cap. II.

Evidens modus quod servandus est in oratione de attentionis. Debet namque oro quantum fieri potest esse attenta: quam ut dicit Hiero. et ponit de cose. di. v. c. Non mediocriter. Non verbis tantum: sed corde orandus est deus. Quapropter melior est quinque psalmorum decantatio cum cordis puritate ac serenitate et spiritu liuoritate quam psalterij modulatione in anxietate cordis atque tristitia. Et ad hoc facit. c. nunquam de cose. dist. v. 2. c. qm. de cose. di. i. Et ad idem sunt apli verba. L. xiii. dicentes: Nam si ore lingua spuma meus oratio: mens autem mea sine fructu est: quid ergo est. O abo spuma orabo et mente. Sed satis durum hoc videt quod etiam isti viri orantes mentis evagationem patiuntur: bin illud p. xxix. Lor mens dereliquit me. Quod ergo quam imperfecti sunt poterint orando semper esse attenti. Et si oro sine intentione infructuosa est: quod poterint oportere mereri. Iccirco ad hoc clare intelligendum tria sunt notanda bin Rich. q. vi. Tho. ar. iii. et Alex. ar. v. vbi. 6. Primum notandum quod si adit intentio debita et actualis in principio orationis vocalis quis post ea non pronuntiet: tamen oratio vocalis est meritoria et perpetrat in virtute primo intentio nisi interrupatur postea in intentione contraria: sicut cum aliquis ex bona intentione incipit peregrinari vel elemosynam dare totus acrus sequens meritorius est virtute prime intentionis. Quis cesset sua intentio actualis. Secundum notandum quod triplic est orationis effectus. Primum merendit: et ad hunc effectum non ex necessitate requiritur quod intentio adit orationi per totum: sed vis prime intentionis sufficit ut dictum est. Tertius effectus est imperandi: et ad hunc etiam sufficit intentio ut in primo. Quod tertius effectus est spiritualiter delectandi in quantum orans spiritualiter delectatur contemplatione dei et ad ralem effectum necessaria est intentio: et quanto maior est tanto maiorem delectationem et spiritualem gustum sentit ille qui orat. Si tamen aliquis hoc gusto bona in-

Sermo

XX

lentione orans eo qd nō esset attentus etiā cōtra voluntatē suā gauderet, nam ppterē tāq̄ infructuosaz oronē relin quere debet: qm̄ rarissimi sunt q̄ orādo semper possint mentē attentā habere. Iō dī in legēda sc̄ti Ber. q̄ quadā vice cuz ipse equitas in itinere cūdā rusticō ob viasser: materia sic se offerētē de cordis instabilitate in orōne Berñ. cōquestus est. Qd rusticus audiens morū eū despetit: t̄ in orōnibus suis cor firū t̄ stabile dixit se habere. Voleb̄ aut̄ Ber. en̄ quin cere t̄ a sua temeritate coercere dixit: Seqrare parūper a nobis t̄ tota qua poteris attētione oronē dñicā inchoate: quā si fine aliq̄ cordis euagatione si niri poteris equū cui infedē pculdus bio tibi dabo. Tu aut̄ mihi in fide tua spōdeas q̄ si aliq̄ ibidē cogitaueris? hoc aliquatenus nō mibi celabis. Zeta tur ille t̄ tāq̄ se lucratū iā reputās ou dacter secedit. Et leipsum recolligens oronē dñicā dicere inchoauit: vir autes oronis expleuit dimidiū: t̄ eccā impo rturna cogitatio de sella cordi suo se inge rit vtrū habere cā debeat cum iumēto. Qd ille aduertēs patut ad Bernardū rediit: t̄ qd i ipsa orōne sollicitate cogita verit indicauit: t̄ de se vt prius temere nō psumpsit. Tertiū notandū q̄ tri pter est attētio que oroni vocali p̄t ad hiberi. Una quidē qua attendit ad verba ne quis in eis erret. Sc̄da q̄ atten ditur ad sensum verbor̄. Tertia qua at tendit ad finē oronis. I. ad dēū t̄ ad rē ppter quā orat que est maxime necessaria: t̄ hāc habere possunt etiam idiote. Quicquid ergo ad orōne accedit ea intētione vt honoret deum sebz orando sibi subiectat t̄ cōmēdet si dolēs t̄ male con tentus mētis patif vagationē nō pdit oronis fructū quantū ad affectū meriti impetrationis: lz priuef effectu delectationis. Iccirco deponēdi sunt scrupuli t̄ extremitates cōscierie quibus nōnūli diabolo instigante denicti ab orōne desistunt existimātes eo q̄ attenti non sunt in vānu orationi vacare,

De ordine in oratione seruando: t̄ q̄ liter possumus rogarē sanctos tāq̄ in tercessores t̄ aduocatos nōs. Cap. iij. Ertius modus in orōne ser uāduis dī ordinationis. Debet oratio esse ordinata: ve orans intēdat impetrare a deo oē donū qd postulat: q̄ ut inq̄ ps. lxxiiij. Gratia t̄ gloria dabit dñs. Sanctis nō p̄ces sunt porrigeđe tāq̄ intercessorib̄ t̄ aduocatis nostris apud dēū. Nā ut inq̄ Bon. di. xlvi. quar ti libri. Deus instituit t̄ voluit q̄ sc̄tōs rogaremus triplici ex causa.

Pūma ppter nostrā inopiam.

Sc̄da ppter dei reuerentia.

Tertia ppter sc̄tōz gloriam.

Q̄ Prima ppter nostrā inopiam sive in contēplando sive in amādo: sive in mērando. Sumus inopes in cōtemplādo summā lucē que ipse deus est. Sumus inopes in amando: q̄ miser hō magis qñq̄ sentit se affectū ad vñū sanctū q̄ ad ipsum dēū. Sumus inopes in mērando: eo q̄ erigua sunt t̄ p̄ua merita nos tra. Iō deus voluit nos rogarē sc̄tōs: vt in ipsis eu cōtemplemur: vr p̄ ipsos fiduciaz habemus: t̄ p̄ eoz merita indigētiā nostrā suppleamus. Q̄ Sc̄da causa est ppter dei reuerentia nō audēs cō fugere imploret auxiliūz amicoz eius. Q̄ Tertia causa est ppter sc̄tōz gloriaz: vt ipse deus glificet in sc̄tis suis: quoq̄ amore deuotis eoz gratias dona t̄ bñficia plurima dignaf cōferre. Neq̄ audiendi sunt illi qui dicūt superflui esse ad sc̄tōs per orōnes cōfugere: qñ ecclē sia sc̄tis orationes porrigeđe consuevit. Quinimmo quotidie experimur quātū prodest nobis deuotionē sc̄tis dei erh̄ber: de q̄bus dī in ps. cxr. Lenau oculos meos in mōtes vnde veniet auxiliū mihi. P̄is nāq̄ sanctoz precibus t̄ pie cipue virginis glōse liberati sunt mul ti a periculis maris. Alij ab ulceribus t̄ egritudinibus desperatissimis sanati. Alij a diaboli tentationib̄ penitus mū

Sabbato post diem cinerū.

dati. Alij ob infamis & criminibus falsis plene purgati. Alij a varijs: diversisq; tribulationib; & angustijs ad hętē & tranquillitatē pducti. Narrēt ista q; expti sunt. Dicat deuoti sc̄i Nicolai: sancti Frāscis: sc̄i Antonij: sc̄i Bernardini: sc̄i Petri martyris: & aliorū sc̄tōrum qd acceperūt: qd obtinuerūt illos inuocando. Clamentissime virginis fides les deuoti quot munera dei ad inuocationē noīs marie abūdāter impetraverunt. De qua Berū. ait: In periculis: insegnalib; mariā cogita mariā inuoca. Ergo simus prop̄ti & fiducialiter orādo inuocemus sc̄tōs: quos patrocinio obtinere poterimus bie gratiā & in futuro gliam in q̄ vivit deus trinus & unus p̄ infinita secula seculoꝝ. Amen.

Sabbato post diē cinerū de impedimentis contrariis orationi: propter que orantes non exaudiuntur.

Terzo. rxi.

Rat enim ven
tus contrarius eis. Ser
buntur hec verba Adar
ci. vj. & in euāgelio hodi
erno. Et queretur pluri
mi & quidē absq; vlla ratioē q̄ in suis
orōnib; nō exaudiunt a deo: nec im
petrāt orādo qd volunt. Sed nō intel
ligat q̄ vt Aug. inq̄t. rvi. q. s. c. decime.
Benefacere semper deus paratus est: sed
homin malitia prohibet. Lessante ergo
ex pre hominū defectu nō est correpta
ad dādu manus oportētis dei liberalis
sima. Querit nāq̄ ip̄e vt sua beneficia
eroget mētres nostras bene dispositas.
Unde naufragiū timētibus discipulis
in nauicula cōstitutis: sicut in euāgelio
hodierno legit̄ xps dixit: Lōfidite. Nā
pp̄terea imminebat eis periculū & con
trariebant vēti: q̄ erat cor eoz obceca
tum: nec vt decebat cōfidebat in virtute
magistri sui. Sic & orantibus eueni
re solet q̄ q̄nq̄ nō exaudiunt: qm̄ non
orant cum ea spe & fiducia quam habe
re debent in benignissimo deo. Verūm

vi magis quietet aīus eoz qui dolēt
ez pieces deus nō impletin prelenti
sermone de impedimentis orōnis erim
tractatur: videbimusq; qualia sint im
pedimenta que contrariant orātibus ne
exaudiantur: sicut venti contrariebant
in mari discipulis. Et notabimus tripa
cipitalis impedimenta.

Primiū dī inūsticā.

Scđm dī iniquitas.

Tertiū dī impatiētia.

Qd ppter inūsticā vel orātis vel or
tōnis vel eoz p q̄bus crāf q̄nq̄ deus
orōnes nō exaudiit.

Primiū impedimentū quare
multotiens deus non exau
dit orātes dicitur inūsticā
que triplex esse p̄t.

Prima est ex parte orātis:

Tertia ex parte eius p quo orat.

Prima inūsticā est ex parte orātis:
qm̄ orans adeo est inūstus vt exaudi
nō mereat. Sed p clariori notice que
ritur vtrū p̄tōes impetrāt aliqd a deo
suis orōnib; Et arguit q̄ non ex re
bis scripture. Scribit nāq̄ Esa. i. Cum
extēderitis manus vestras auertō ocul
los meos a vobis: t̄ cū multiplicaveris
tis orationē nō exaudiā manus em̄ vo
stre sanguine plene sunt. t̄ Esa. lit. Ecce
nō est abbreviata manus dñi vt saluas
re neq̄at: neq; aggrauata est auria eius
vt nō exaudiat: sed iniqtates vestre di
uiserunt inter vos & deū vestrū: t̄ p̄tā
vestra absōderūt faciē eis a vobis ne
exaudiret. Manus em̄ vestre sanguine
pollute sunt: t̄ digiti vestri iniquitate
Labia vestra locura sunt mendacium:
& lingua vestra iniquitatem fatur. Et
dixer. Ebrenorum. Nos inique egi
mus & ad iracundiam provocamus te:
iccirco tu es inexorabilis. Et David in
p̄. lrv. Iniquitatē si asperi in corde meo
nō exaudiēt dñs. Et priouer. xxvij. Qui
declinat aures suas ne audiat legem:
oratio eius erit execrabilis. & Johā. ii.
Scimus q̄ p̄tōes deus non exaudiit.